

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΑΠΟ ΤΟ ΨΑΡΕΜΑ

(Σκίτσο του κ. Γερ. Γρηγόρη)

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΔΙΦΝΗ

Η ΤΖΕΝΗ ΠΑΡΑΘΕΡΙΖΕΙ

Κείνο το καλοκαίρι, στήν ήλεκτροφωτιστή λουτρόπολη, ή μικρούλα Τζένη έφερνε τήν δυοφοιά τῶν δεκάετης της χρονιών, τήν πρώιμη κοκκεπάρια της, τη δάσκαλείνιο της γέλιο. «Έφερε δύμως και τη δασκάλη της, πού ήταν, δηλας οι Έγγλεζες μίστροι, ψηλή, ξεραγκιάνη, καὶ σεμνότυψη σάν εουρισμένης πάστορας. Λουτρά θά έκαναν ή μαμά της, καὶ κυρία Χατζηγιάννη, καὶ ή θεία της—όλη γεροντοκόρη αὐτή—πού είχαν πιαστεῖ ἀπό την τανάλια της γέρθιας. Η Τζένη καὶ ή μίς Γουώτσον θά έκαναν μόνο έκδρομος στά γύρω, θά ψάρευαν σπάρους μὲ τό καλαμίδι καὶ θά διάβαζαν τούς τόμους τοῦ «Πτλ.-Μπίτς» καὶ διλλώναν περιοδικών, πού τούς φύλαγαν από τὸν περασμένο χειμώνα.

Η οικογένεια Χατζηγιάννη έπήρε τά καλλίτερα δυνατά τοῦ Ξενοδοχείου, στὸ πρότον πάτωμα, μὲ τὴ θεράντα δινοιχῆ στὴ θύλασσα. «Εκεὶ ή Τζένη ξαπλωμένη σὲ μία σαΐζ-λόγκη, ἀκούγε τὴ δασκάλη της νό διαβάζει καὶ νά έξηγή την δάσκαλιτη «Ιστορία τῆς Αγγλίας». Τῇ στιγμῇ πού ήταν έτοιμη νά χασμουρηθῆ, δικούσε μάς φωνή ἀπό κάτω, ἀπό τὸ δρόμο:

—Ανγωγάτη θέλεται, κυρίες... «Έχουμε ζά καλά, βασταχρά... Εξέρουμε δύλα τὰ καταπότια...»

«Η Τζένη σηκώθηκε κ」 ήρθε στὴ ράμπα. Κείνος πού μιλούσε ήταν ένας νέος χωριάτης, Έφθος ἀδκόμη, τνυμένος μὲ τὴν τνριληνή φορεσὶ ἀ τοῦ τόπου. «Εστέκε ταπεινά, κρατώντας μὲ τόν χέρι τὸ κακέτο του καὶ μὲ τέλο τὸ σκοινί ἐντο γαϊδάρου. Κειτάζοντας ἔπανα, πείσμενε τὴν δάπανη. «Ηταν δύσιοφο σγύροι, μελαχροινό, μὲ μάτια σὲ μαύρα κεράσια καὶ μαλιά σγυρά... Στό ωμαλό τῆς Τζένης δαστρώνεια παῖ ίδα.

—Εἰσαι δγωγάτης... συστηματικός; ρώτησε.

«Ο Έφθος χαμιγέλασε. «Νούκου τέ καταλάβ», μουρμούρισε δραντικά, σηκώνεταις τοὺς δύμους.

—Δηλαδή, σὲ έξερουν στὸ Ξενοδοχεῖο; έξήγησε ή κοπέλλα.

—«Εμέντι... Ρωτήστε! Ο Μήτσος, πέστε... Ούδο τὸ χωριό μὲ έξερε... «Έχουμε πάντα ζά έμεις!...»

«Η μίς Γουώτσον είγε διασκόψει τὴν ἀνάγνωση, καὶ θυμωμένη στριφογύριζε στὸ πλιάν της.

—Τὶ θά κάνης, Τζένη; ρώτησε ή κυρία Χατζηγιάννη, τὴν κόρη της.

—Δέν εἶπαμε ν' ἀνεβαίνουμε στὰ βουνά, μαμᾶ; Λοιπόν κοιτάχτε! (έδειξε τοὺς λόφους πισω ἀπό τὸ χωρί.) Πῶς θ' διέβαινουμε αὐτὰ τὰ κατοικήσακα;... Θά πάρω δγωγάτη... Πάνω νά ρωτήσω τὸ Μαΐτρ ντ! «Οτέλ, ἀν τόνε έρη αὐτόνε.

—«Υστέρ» ἀπό λίγη, ή Τζένη ήταν στὸ δρόμο. Δροσερή, μέσα στὴν πρωινή δλαφιά τουσιάτης, γάιδενε τὴ ράχη τοῦ ζώου καὶ κουνέντιας μὲ τὸ μικρὸ δγωγάτη: Ναι, είχαν πάρει καλές πληροφορίες. Ό Μήτσος ήταν «γαϊδουρίας» έπιδεξιος. «Αν καὶ σχέδιον παιδί ἀκόμη, ήξερε δύλα τὰ μονοπάτια, δλες τὶς κακοτοπιές καὶ τὰ διάσελα... Πρώτα, τὴ δουλειά αὐτὴ τὴν

έκαναν δι πατέρας του κι' δι μεγάλος ἀδερφός του. Μά δ ἀδερφός του σκοτώθηκε στὸν Πόλεμο, δι πατέρας είχε γερασεῖ πάσι, καὶ τώρα πήρε τὰ ζωντανά αὐτὸς καὶ κυβερνούσε στὸ σπίτι. «Άδειος πιά είναι δι οικογενειάρχης, κυρία Χατζηγιάννη, είχε πει δι Μαΐτρ στὴ υπέρα τῆς Τζένης. Είναι γνωστικό πατιά. δι μοιάζει μὲ τ' θλαστή, δι ἀδειαντόμουτρα... παρτνό!... Μπορέτε νάρχετε απόλυτη ἐμπιστούντη.» ***

Τὴν θλαστή μέρα, πρωι, ή Τζένη μὲ τὴ δασκάλα της θεκαναν τὴν πρώτη ἔκδρομη στὸ Μεγάλο Χωρί, τὸν δάνηφορο... Νιτήθηκε έτοιμαστηκά στὸ Μεγάλο Χωρί, τὸν δάνηφορο... Νιτήθηκε η δασκάλη της ψάθα, ή μίς Γουώτσον τυθμήκε σὰν «Αγγλός έντυπολόδιος, πού θναίνει νά πουλιστή τη συλλογή του, καὶ περίμπαν κάτω ἀπό τὸ ύπόστεγο τοῦ Ξενοδοχείου... Καὶ τὰ διάστοις. «Ηοθε, σέρνοντας δυό γαϊδαράκους σήμερα: τὰ χτεσινοί, κι' δλλον ένα, δυοιο.

—Είναι δάδεοφια, έξηγησε σοιβάρα. «Ο Μπουρίκος κι' δι Γιουρντής. Είναι μπινάρια.

«Η «Εγγλέζας καταλάθανε λίγο τὰ ρωμέτικα, μὲ αὐτή τῇ λέξῃ τὴν ἄκουνε ποώτη φορά. «—Γότ χή σαΐδη;» («Τί λέει;») ρώτησε τὴ Τζένη. Μά ούτε ή Τζένη, καὶ τότε δι Μήτσος, περίποσαν για τὶς γνώσεις του, έξηγησε δι τὰ γαϊδουράκια ήταν διδυμα, διγρονίτικα κι' διναπέμενα. Ποτὲ δε μαλλώνιαν σὲ δένων δινεούνων, γιατί, διλλώντατα, δι μεριώνας ήταν δικός τους, κι' θλο τὸ θυμάρι τοῦ βουνού. Ο δγωγάτης ήταν έντυπος, σθιλότος. Έκανε μάνιστα δεγωριστή έντυπωση στὴν «Εγγλέζα, γιατὶ είπε πώς τῆς θύμιζε ένα δράγαδο δημαλα, τοῦ Λυσίππου, ποὺ δρισκεταὶ στὸ Βρεττανικό Μουσείο. Καὶ τὸν κοίταζε μὲ τὰ στεπτά της μάτια, δρματωμένα μὲ στρογγυλά ματογύαλια, περισσαιμένα σ' αὐτήν.

Ο Μήτσος τὶς βοήθησε νά καθαλικέψουν, πρῶτα τὴ δασκάλα. Επειτα τὴ Τζένη. Κάνοντας τὸ δεξί του χέρι σκάλα, τὴν έπιπον τέ τὸ δριστόριδο ἀπό τὸ μασάλη. καὶ γόπι. ή Τζένη θρέπη θηρεύτης, μὲ ένα δάστηκμα, στὴ ράχη τοῦ Μπουρίκου. Γιὰ τὴ μίς Γουώτσον κρειάστηκε περισσότερη δουλειά, μά τέλος τὸ βρετανικό της υποκείμενο κατώρθωσε νά θρονιστῇ στὸ σαμάρι τοῦ Γιουρντή.

—Εσύ, Μήτσος; ρώτησε μ' ένδιαφέρον ή Τζένη.

—«Εγώ; μὲ τούτα! «Εδειξε μὲ τὴ λιανή θέργα τὰ πόδια του, καὶ έκινησαν. Η κυρία μητέρα καὶ ή κυρία θεία παρακολούθωσαν τὸ έκινημά τους ἀπό τὴ θεράντα κι' έρριχναν συμβολές:

—Τζένη, φρόνιμα!... Μίς Γουώτσον, γκούτ μπάύ!

—Από τὶς θλλες θεράντας κι' ἀπό τὸ πασδύμαρα, δλλοι παραθερηστὲς έκοιταζαν τὸ πρωινὸ θέμα, πού είχε δρκετή γραφικότητα καὶ τά γελοιά τῆς μικρῆς Τζένης, τὶς διαβεβαιώσεις τῆς δασκάλας καὶ τὰ δεξιωνήτα τοῦ Μήτσου:

—«Αί, Μπουρίκο!... «Αί, Γιουρντή!..

Αλά'... λά'... λά'...

Πήραν το μονοπάτι, άναμεσα στά τελευταία σπίτια τού χωριού και στρήψανε, άνηφορίζοντας. Περνούσαν μέσ' από έλιξ, συκιές, μυγδαλιές, άρχηντας δεξιά κι' άριστερά καταπράσινα & μπελιά, με τις δραγασιές τους και την δστηρη σημαιούλα ψηλά, νά τρεμοπαζή στο καλάμι τού δραγάτη. Κάποια συνεφάκια μαλάκωναν την πύρα τοῦ "Ηλιου". Πουλάκια τού θεού, κορυδαλοί πάλι τηλθος, άνεβαιναν κελατηδώντας στο πρώιν φως. Μοσκρόλοισε γύρος το φλισκούνι, ή δλυγαριά, ή άνθισμένη κάπαρη...

Τά γαϊδουράκια σκαφφάλωναν στο διάστημα της στριφού δρόμου, κι' δ' άγνωστής άκολουθωναν πατώντας στέρεψαν τά χοντρά του παπούτσια, δλο καρφί και θιδέλο. Ήταν εύχαριστημένος πού θρήτη τέτοιο άγνωι, και σφυρίζει και παρακινούσαν τά ζά του. Πότε-πότε συναντιτίθαν με άλλους γχαριώνας, πού και εισέβαιναν στο γιαλό, με τά ζά τους φορτωμένα φρούτα. «—Τοε μπέν, ώρε Μήτσος;» «—Μίρο;» «—Πάντα μίρο;» Αντιχαριτώνταν σούδαροι και προσπερνούσαν. Η Εγγλέζα έκανε μιά περιφρονήγική γκριμάτσα, άκολουγότας τη γλάσσα των όρχασιν Πελασγών· και τότε ή Τζένη, για νά την πράξει. Έλεγε στο Μήτσο πώς θ' άφηση τ' Άγγλικο για νά μάθη τ' άρθραντικα, και πώς θά ιών πάρη δάσκαλο της κι' δλο ράστη τόνα και τέλος. Η δεκαεξάροντη καρδιά της πετούσε σάν πουλί, μέσα σέ κείνη τή χλωρασιάν.. Φτάσανε στο Μεγάλο Χωριό, έπειταφαν, κάθησαν στο μαγαζάκι, ήπιαν φρέσιο γάλα, έκουραστηκαν. Ο Μήτσος, στο πηγάδι, ποτίζει τά ζά του...

Στό γυρισμό, ή μέση της Εγγλέζας έπιασε συφερές. "Άμα φτάσανε στο Ξενοδοχείο, έκλωπος πώς θά πάρη μπανίο και θά πέση στο κρεβάτι της. Τήν πάλλη μέρα, συμπλήρωσε τή δήλωσή της, λέγοντας πώς δέν της άρεσε καθόλου τό σπόρτ αύτό και δτί προπτισμούσε νά μην στη θεραπεία νά κοιτάψῃ τη θάλασσα. «Τή θάλασσα πού δρχίζει από παντού, μά τελειώνει στην Αγγλία!»

***

—Μήτσο, θά πάμε μόνοι μας σήμερα στον περίπατο, είπε την παραπάνω μέρα η Τζένη στο μικρόν άγνωστή. Η «κυρά δασκάλων» είναι δράστρωση.

Ο Μήτσος πήγε νά πετάξει από τη χαρά του, μά σα γνωστικό ταύδι έκρυψε τά ζά του και τά σαμάρια του. Τίστα θά πήγαινε κι αύτός καθάλλω, πλάτη σε κένιο τό πλουσιοκόριτσο, πού ήταν παναγία μου! —όσο δρόμοφο, τόσο καταδεκτικό, πού δέν του φερνότανε σάν κυρά, μά σάν... πως νά το πή... νά, σάν ξαδέρφη τοι!...

"Όταν σέ λέγο ξεκίνησαν, θαρρούσες πώς και τά δυό γαϊδουράκια, τά «μπινάρια», καταλάθιαν κι' αύτά τήν κρυφή χαρά τού μικρού τους δέρνεται, και θάλαθικαν νά γείνουν Πήγασοι φτερώτοι.

—Γιατί τρέχουν έτσι σήμερα; ρωτάει η Τζένη.

—Νά, γιατί χαίρονται, κυρία Τζένη, άπανταί σε εύτυχισμένος Μήτσος.

Λοιπόν, σήμερα ο Μήτσος έκανε θάματα: Σκαρφάλωσε σέ μια ωθόρα συκιά, κι' έκοψε μεταξόσκα και τά πήγε τής μικρής του κυρίας, έπανω σε πλατεία φύλλα, κει πού ήταν καθισμένη, κοντά στην πηγή, και τόν περίμενε.. Τής έκοψε μύγδαλα άφράτα, νά τό τραγανίση τέ σπάρα της δοντάκια.. Τής έφερε κ' έναν πετροκάθισμα-κοίτα, καλέ! —πού τόν έπιασε ζωτωτά στο ρυάκι, άναμεσα στα θότσαλα και στα σύμβρυσα.. Στό τέλος, ο Μήτσος κάθησε παράμερο και τήν κοίταξε... Τήν κοίταξε σωπωλής, δλος μάτια, μέ τό κασκέτο στό χέρι...

—Μήτσος. Έλλα πιό κοντά, γιατί κάθησες έκει;

Κείνος δειλιάζει, τά χάνει: «—Ε, νά προσέχω τά ζά, λέει τάχα, μά κοντούνωνταν και κάθεται στά χόρα..

—Μήτσος... Θά μέ μάθης, λοιπόν, Αρθαντίκια;.. Πώς τό λένε τό λουλούδι;

—Λιούλιε, «—Και τό σταφύλι;» «—Ρούσα».

Στέκεται μιά στιγμή, κ' ύστερο θεότερελλη:

—Κι' διάθλουμε νά ποδύμε... (τόνε κοίταζει από κοντά, στά δυύδι κεράσια τών ματιών), νά ποδύμε: σ' όγ' α πάδι...;

Τά δυό κεράσια λάμψανε, σά χτυπημένα από ξαφνικόν ήλιο.

—Τέ ντούσα σά τη θνέτει! είπε ζωρά.

—Τόσο πολύ είναι; γέλασα ή Τζένη.

—Μά θά πή: σ' όγ' α πάδι ός νά πε θάνω!

Η Τζένη άφησε τά γέλια τώρα. Σώπασε, κ' ξεμίνε συλλογισμένη.. Μέσα στή λαγκαδιά, δέν άκοδυόνταν παρά ή νεροσυρμή που κατσηφόριζε στά χαλικιά τής ρεματιάς. "Άξαφνα, ή Τζένη τη σκώληκε."

—Μήτσο, νά πάμε! Νά γυρίσουμε! διάπτει τό νεαρό άγωνάστα,

Περνάει γρήγορα δι καιρός, οι θδομάδες. Οι περίπατοι άραιώνων... Κοντεύει νά τελειώση ή σαιζόν. "Άξαφνα, νά πάλι, πού τήν Έγγλέζα την πιάνουν οι ίδιοτροπίες της και άρνιέται νά συντροφεύει τή μαθήτρα της. 'Η Τζένη άποφασίζει νά πηγαίνη πάλι μόνη.

Είναι οι πρώτες χινοπωριάστικες μέρες. Ξεκινάνε. "Ουμος παράξενο: Σήμερα δι Μήτσος δε μοιάζει χαρούμενος. Είναι λίγος καιρός τώρα πού άκολουθεί σιωπήλος, ή σιωπήλας στην Τζένη σταθήκει θαυμασμένη από τό έξαιρο θέαμα. Μά ήταν κουρασμένη πά και κάθησε. Ο Μήτσος έστεκε δύοδις άντικρύ της κατά την κοίταζε. Αν τά μάτια της μικρής άσυλλογιστής δέν ήταν σκλαβωμένα, μά πάντας σταλαχτίτες, θάθλεπαν πώς δικοί της μάτια του θύγατρας πάλι φόλγες.

—Μήτσο, πώς τό λένε τό μέρος τού; ρωτάει σε μιά στιγμή ή Τζένη, δείχνοντας κάτι σκοτεινόν στ' αστήρι του θυμού.

—Τήν έτσι σπλήνα μέ σταλαχτίτες. Η περιέργεια της κεντηθήκε ζωρά. Θέλησε νά τό δην. Ξεπέζεψαν. Ο Μήτσος έδεισε τά ζά σέ ένα δέντρο και άνεψηκαν. Στό σόμα της μικρής σπηλιάς της Τζένη σταθήκε θαυμασμένη από τό έξαιρο θέαμα. Μά ήταν κουρασμένη πά και κάθησε.

—Μήτσο, πώς τό λένε τό μέρος τού; ρωτάει σε μιά στιγμή.

—Τί ήταν δι Καρίπτης αύτός; Λέγε μου. Γιατί δέ μιλάς σήμερα;

—Ο Καρίπτης ήταν ληστής.. Μάρι μέρα, έκλεψε ένα κορίτσι, πού δέν τού τόδιναν και τόφερε δώ... Μά στερνά, ήρθαν οι δικοί της σάρματωμένοι, τόνε κλίσανε στή σπηλιά και τόνε σκότωσαν.

Τόνε κοίταζε σαστισμένη.

—Καί τό κορίτσι;

—Πρότασε κείνος και τόσφαξε, άπανταί σιγά.

Γίνεται σιωπή. "Άξαφνα, ο Μήτσος δύομάιει και πέφτει στά γόνατα της πιάνει τά χέρια τά πόδια, και τής τό φιλεῖ γρήγορα, τής φιλεῖ τό φουστάνι, κάνει σάν τρέλλος:

—Αχ, Τζένη, τέ ντούα! φωνάζει κλαγίοντας, τέ ντούα στη θνέτες! Τρομάρα τήν έπιασε, πετάχτηκε δρθή. Ο έφηθος στέκεται έπιασε, γιώτασμένος, μέ το κεφάλι στό χώνα, και τρέψει.

—Καλά, Μήτσο... καλά... Πάμε τώρα!.. πάμε!.. άργησακε!.. Θά φωνάζη μάμα.. σήκωσα, σε παρακαλώ, πάμε!..

Τήν άκολουθεί σάν άρνακι. Καθαλλικέουν και φεύγουν. Στό δρόμο δέ μιλούν. Καί ή μικρή φιλεράσκη δέ θλέπει τήν άρνη στό θεραπεία στο Ξενοδοχείο.

***

—Ηταν ή τελευταία έκδρομή τής Τζένης αύτη. Ετοιμάζοντας τέ ντούα στη θνέτες! Τρομάρα τήν έπιασε, πετάχτηκε δρθή. Ο έφηθος στέκεται έπιασε, γιώτασμένος, μέ το κεφάλι στό θώνα, και τρέψει.

Τόνε κοίταζε στό χέρι, γιώτασμένη, τό τένινο, τό δέρειο.. "Άμη" δι Μήτσος; Αύτός δέλη τή νύχτα έστεκε σέ κείνο τό λόφο και κοίταζε τά φωτισμένα παράφρατά της. Τό πρώτο, πάιρνει τό Μπουρικό του και πάιει τάχα νό θρή άγνωι, στήν ταχτική του θέση, πίσω από τον κήπο του Ξενοδοχείου.

Τό παπάρι ήρθε τά μπασόλια είναι φορτωμένα στή θάρκα' ή παραλία διάσταση. Ή μασά, ή θεία, ή δασκάλα είναι έπιαυμες και φωνάζουν τή Τζένη:

—Τζένη! Τζένη! πού είσαι?.. Μά ή Τζένη είναι κοντά στό Μήτσο, σέ κείνο τήν έρημηκη γωνιά. Τόνε θλέπει πού στέκεται άλλασσος, χλωμός, μέ τό κασκέτο στό χέρι, και τόνε λυπάται. Δε βρίσκει λέξη νά τού πη. Χαίδευει τό γαϊδουράκι και τόνε κοίταζε..

Άξαφνα, άκούγεται τό σφύριγμα τού παποριού. Η Τζένη σκύβει γρήγορα, φιλεῖ τό Μπουρικό στό κούτελο, «άντιο!» και φεύγει. Καί ήταν τρία θήματα και γυρίζει. Μέ την ίδια δρμή, άρπαξε τό κεφάλι τού Μήτσου και τόνε φίλει στό μέτωπο.

—Αντίο, Μήτσο! Αντίο!

Καί ή άλαφριά σιλουέτα της χάνεται φτερωτή κατά τό λιμάνι, στή θάρκα.

Φεύγει. "Η Τζένη κάθεται στή πρύμνη και τ' άφεται τής ανεμίζει τή σάρπα.

Άυτόν τό Μήτσο νά τόνε κλαίτε. Είναι χαμένος δινθρωπος. ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

* * *